

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Tilburg University
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 90153
5000 LE TILBURG

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
34662928

Bijlagen

1

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Datum 27 oktober 2022

Betreft besluit macrodoelmatigheid wo masteropleiding Geestelijke Verzorging

Geacht bestuur,

Met uw brief van 23/09/2022 met kenmerk 811.22.012, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 23/09/2022, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de wo-masteropleiding Geestelijke verzorging te verzorgen als bekostigde opleiding in de gemeente Utrecht.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 10/10/2022, kenmerk 2022/077 positief geadviseerd over uw aanvraag. Het advies van de CDHO dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op de advisering van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de wo-masteropleiding Geestelijke Verzorging te verzorgen als bekostigde opleiding in Utrecht.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar de genoemde adviezen van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW, vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van het besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO over onderhavige opleiding een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding.

In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Onze referentie
34662928

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de VSNU, de Inspectie van het Onderwijs en de Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen).

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Tilburg University Voltijd en deeltijd wo master Geestelijke Verzorging Utrecht	2022/077	10/10/2022

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 23/09/2022 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Tilburg University om de wo master Geestelijke Verzorging als bekostigde opleiding te verzorgen te Utrecht (brief van 23/09/2022 met kenmerk 811.22.012). Het betreft een herhaalde aanvraag. Op 07/06/2022 heeft Tilburg University een aanvraag ingediend voor bekostiging van de wo master Geestelijke Verzorging. Op 12/07/2022 heeft de CDHO negatief geadviseerd (kenmerk 2022/041). De Minister van OCW heeft op 27/07/2022 een negatief besluit genomen over deze aanvraag. De onderhavige aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Tilburg University om de wo master Geestelijke Verzorging als bekostigde opleiding te Utrecht te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de wo master Geestelijke Verzorging in Utrecht aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige wo master die de aanvrager in het Croho onderdeel Taal en Cultuur wil laten registreren. De opleiding omvat 120 studiepunten en de aanvrager wil deze in voltijd- en in

deeltijdvorm aanbieden. De aanvraag is tegelijk ingediend met een identiek dossier voor een nevenvestiging van de voorgenomen opleiding in Tilburg (2022/078). De aanvragen zijn op grond van art. 5 lid 5 van de Regeling in samenhang beoordeeld. De aanvrager biedt thans een driejarige masteropleiding Theologie aan waarbinnen Geestelijke Verzorging als specialisatie wordt aangeboden. De aanvrager wil de specialisatie binnen de bestaande driejarige masteropleiding Theologie verzelfstandigen tot een tweejarige opleiding, ingegeven door het inzicht dat een éénjarige opleiding tot geestelijk verzorger voor studenten en het werkveld te kort is en een driejarige opleiding te lang. De huidige specialisatie wordt dan beëindigd. Het curriculum bestaat onder meer uit de vakken Christelijke c.q. Katholieke identiteit, Professionele ethiek, Spiritualiteit en ritueel, Geloofscommunicatie en didactiek, Praktisch-theologisch instrumentarium voor geestelijke verzorging en Liturgiek en homiletiek. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een bachelor Theologie of Religiewetenschappen of een premaster van 60 studiepunten. Afgestudeerden van de opleiding kunnen werken als geestelijk verzorger binnen justitie, politie, zorg en in thuissituaties. Afgestudeerden van de voorgenomen opleiding voldoen volgens de aanvrager aan de kwalificatie-eisen die de Rooms-Katholieke Kerk stelt aan kandidaten voor een benoeming en zending als geestelijk verzorger bij justitie en politie en in de gezondheidszorg en als aalmoezenier bij de krijgsmacht. De aanvrager verwacht voorts dat de voorgenomen master door de Vereniging van Geestelijk Verzorger (VGVZ) wordt erkend als initiële opleiding tot geestelijk verzorger.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de wo master Geestelijke Verzorging aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte verwijst de aanvrager naar ROA's database AIS, het 'Meerjarenbeleidsplan VGVZ 2022-2026' van de Vereniging van Geestelijk Verzorger (VGVZ), de websites www.vgvz.nl en gvagroningen.nl/toezegging-en-beloofte, de 'Verzamelbrief Wet langdurige zorg' van de Minister voor Langdurige Zorg en Sport aan de Tweede Kamer (6 juli 2022), de website van Geestelijke Verzorging bij Defensie www.dgv.nl/nl/katholiek/nieuwe-vacatures-2022 en brieven van de Hoofdaalmoezenier bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (29 augustus 2022) en de Hoofdaalmoezenier bij de Rooms-Katholieke Geestelijke Verzorging van Defensie (september 2022).

De commissie acht met de aanvrager binnen ROA's AIS het opleidingstype master taal en cultuur enigszins relevant, omdat hierin de (aan)verwante masters Theologie, Theologie & Religiewetenschappen, Humanistiek en Gemeentepredikant zijn opgenomen. De commissie merkt daarbij op dat binnen dit opleidingstype vele niet verwante opleidingen zijn geschaard. Daarom biedt dit opleidingstype slechts een indicatie van de toekomstige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Geestelijke Verzorging. ROA verwacht voor dit opleidingstype grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2026 en typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie als 'goed' (zie Tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype master taal en cultuur

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - taal en cultuur	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		7300	8		1.3 hoog
> > Master - taal en cultuur	verwachte vervangingsvraag tot 2026		22700	25		3.8 hoog
> > Master - taal en cultuur	verwachte baanopeningen tot 2026		30000	33		4.8 hoog
> > Master - taal en cultuur	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		13000	14		2.2 laag
> > Master - taal en cultuur	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.87				groot
> > Master - taal en cultuur	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.88				goed

Bron: ROA, AIS

De aanvrager doet binnen het AIS van ROA tevens een beroep op de arbeidsmarktprognoses voor de beroepsgroepen sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders en psychologen en sociologen. Naar het oordeel van de commissie sluit de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders aan op het profiel van de afgestudeerden van de master Geestelijke Verzorging, omdat deze beroepsgroep onder meer pastoraal werkers omvat. ROA verwacht binnen de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders grote knelpunten in de personeelsvoorziening in 2026 (zie Tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		29700	11		1.8 erg hoog
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte vervangingsvraag tot 2026		27100	10		1.6 laag
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	verwachte baanopeningen tot 2026		56800	21		3.3 gemiddeld
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.863				groot

Bron: ROA, AIS

De beroepsgroep psychologen en sociologen omvat onder meer theologen en voorgangers van de eredienst en sluit daarmee naar het oordeel van de commissie ten dele aan bij het profiel van afgestudeerden van de master Geestelijke Verzorging. Voor de beroepsgroep psychologen en sociologen verwacht het ROA eveneens grote knelpunten in de personeelsvoorziening in 2026 (zie Tabel 3).

Tabel 3. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep psychologen en sociologen

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Psychologen en sociologen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		6100	8		1.3 hoog
Psychologen en sociologen	verwachte vervangingsvraag tot 2026		11700	15		2.4 gemiddeld
Psychologen en sociologen	verwachte baanopeningen tot 2026		17800	23		3.6 gemiddeld
Psychologen en sociologen	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.815				groot

Bron: ROA, AIS

De commissie concludeert dat de prognoses die zijn opgenomen in het AIS van het ROA voor het ten dele relevante opleidingstype en de ten dele relevante beroepsgroepen een positieve indicatie geven van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Geestelijke Verzorging.

De aanvrager beschrijft vervolgens onder verwijzing naar het 'Meerjarenbeleidsplan VGVZ 2022-2026' van de Vereniging van Geestelijk Verzoekers (VGVZ) dat de beroepsgroep geestelijk verzorgers groeit en sterk vergrijsd is. De vereniging is in de periode 2010-2022 sterk gegroeid, van 823 naar 1471 leden. Van de bijna 1000 werkzame leden van de vereniging is een kwart ouder dan 60 jaar (p. 2). Bovendien is het cohort 50-60 jaar relatief groot (36%) en is slechts 32% van de werkzame geestelijk verzorgers jonger dan 50 jaar. De aanvrager leidt hieruit af dat er de komende jaren sprake zal zijn van een significante vervangingsvraag. Dit beeld wordt volgens de aanvrager bevestigd door de vacatures die worden gepubliceerd op de website van de VGVZ. De aanvrager geeft aan dat de VGVZ heeft laten weten dat het aantal geplaatste vacatures op de site is gestegen van circa 39 in 2017 tot circa 69 in 2021. De commissie constateert dat uit het Meerjarenbeleidsplan van de VGVZ en de beschreven ontwikkeling van het aantal vacatures op de website van de VGVZ kan worden afgeleid dat de beroepsgroep geestelijk verzorgers groeit en vergrijsd is, hetgeen een indicatie biedt van een vervangingsvraag en mogelijk ook een uitbreidingsvraag naar dit type afgestudeerden. De commissie merkt daarbij op dat het in absolute aantallen gaat om een geringe arbeidsmarktbehoefte.

Voorts beschrijft de aanvrager dat geestelijk verzorgers naast de traditionele werkgebieden binnen de zorg, justitie en defensie in toenemende mate worden ingezet in andere werkvelden. De aanvrager noemt als voorbeelden de politie (15 fte met een flexibele schil daaromheen), het aardbevingsgebied in Groningen (5 fte, gvagroningen.nl/toezegging-en-beloofte), de thuissituatie (Verzamelbrief Wet Langdurige Zorg 6 juli 2022, p. 11), bij bedrijven en in het onderwijs (Meerjarenbeleidsplan VGVZ, p. 2). De aanvrager beschrijft dat in de Verzamelbrief van de Minister voor Langdurige Zorg en Sport is aangegeven dat voor het jaar 2023 € 1,5 miljoen wordt uitgetrokken voor geestelijke verzorging in de thuissituatie, oplopend naar € 2,5 miljoen per jaar in 2024, 2025 en 2026 en tot € 5 miljoen in 2027. De commissie constateert dat de werkterreinen voor geestelijk verzorgers de laatste jaren zijn uitgebreid en dat er specifiek voor geestelijke verzorging in de thuissituatie structureel meer middelen beschikbaar komen. Dit geeft blijk van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de beoogde masteropleiding.

Ten slotte betoogt aanvrager dat er specifiek behoefte is aan geestelijk verzorgers met een Rooms-Katholieke signatuur. In dit kader verwijst de aanvrager naar de website Geestelijke Verzorging bij Defensie www.dgv.nl/nl/katholiek/nieuwe-vacatures-2022. De commissie stelt vast dat uit deze website blijkt dat in 2022 in de krijgsmacht 139 geestelijk verzorgers werken waarvan 44 rooms-katholiek. Geestelijke Verzorging bij Defensie meldt op de website dat er de komende tijd meerdere vacatures ontstaan voor Rooms-Katholieke theologen die een aanstelling als

krijgsmachtaalmoezenier ambiëren. De commissie merkt op dat daarbij niet is aangegeven hoeveel openstaande vacatures het betreft en over welke periode het gaat. Verder beschrijft de aanvrager onder verwijzing naar een brief van de Hoofdaalmoezenier bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) dat binnen DJI op dit moment 40 tot 45 personen werkzaam zijn als Rooms-Katholiek geestelijk verzorger (33 fte) en dat de komende 10 jaar 30 van deze Rooms-Katholieke geestelijk verzorgers met pensioen zullen gaan die vervangen moeten worden. Uit een brief van de Hoofdaalmoezenier bij de Rooms-Katholieke Geestelijke Verzorging van Defensie komt naar voren dat daar sprake is van jaarlijks 3 tot 4 vacatures voor Rooms-Katholieke geestelijk verzorgers en dat die jaarlijkse vraag de komende 15 jaar zal blijven bestaan. De commissie is van mening dat deze bronnen blijk geven van een geringe arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master Geestelijke Verzorging.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de master Geestelijke Verzorging beantwoordt aan een zeer specifieke, geringe arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de wo master Geestelijke Verzorging verwijst aanvrager naar de brief 'Aanpak geestelijke verzorging/ levensbegeleiding' van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede Kamer (8 oktober 2018), het 'Implementatieplan Geestelijke Verzorging Politie 2019' van het Centraal Georganiseerd Overleg Politie (18 januari 2019) en een steunbetuiging van Kardinaal Eijk (15 maart 2022).

De aanvrager beschrijft onder verwijzing naar de Kamerbrief 'Aanpak geestelijke verzorging/ levensbegeleiding' dat sinds 2019 jaarlijks middelen worden uitgetrokken om de bereikbaarheid en financiering van geestelijke verzorging in de thuissituatie te verbeteren (p. 2). In de brief wordt benadrukt dat geestelijk verzorgers beschikken over specifieke expertise bij de reflectie op ethische, levensbeschouwelijke en religieuze thema's (p. 3). Daarmee onderscheidt de beroepsgroep zich van andere beroepsgroepen in welzijn en zorg, zoals maatschappelijk werkers of psychologen. De commissie constateert dat de Kamerbrief duidt op het maatschappelijk belang van geestelijke verzorging. Voorts constateert de commissie dat het beleid in deze Kamerbrief uit 2018 wordt voortgezet in het huidige beleid van de Minister van Langdurige Zorg en Sport op het gebied van geestelijke verzorging in de thuissituatie, waar bij de onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte reeds naar is verwezen. De commissie is van mening dat onderhavige opleiding aansluit op deze maatschappelijke behoefte.

Vervolgens verwijst de aanvrager naar het 'Implementatieplan Geestelijke Verzorging Politie'. Dit betreft een plan met betrekking tot de implementatie van de benodigde capaciteit voor Geestelijke Verzorging (15 fte) en het inzetbaar zijn van geestelijk verzorgers teneinde de toegankelijkheid voor werknemers te waarborgen. De politieorganisatie streeft in het aanbod en formatieplaatsenplan naar een adequate mix van de verschillende levensbeschouwelijke sectoren passend bij de achtergronden van de medewerkers. Diversiteit in het aanbod wordt onder andere gegarandeerd door het uitgangspunt dat de levensbeschouwelijke sectoren protestants-christelijk, katholiek, humanistisch, islamitisch en SING (sector institutioneel niet gezonden) allen met 2 fte in de formatie vertegenwoordigd zijn (p. 2). De vereiste vakkennis en vakkundigheid van de geestelijk verzorgers dient gewaarborgd te zijn door lidmaatschap van de beroepsvereniging VGVZ en door registratie in het kwaliteitsregister SKGV of RGVZO. Blijkens de vacaturebeschrijving van korps geestelijk verzorger (bijlage 1 van het Implementatieplan) worden er kandidaten geworven met zowel een wo als hbo werk- en denkniveau (p. 9 en 10). De commissie stelt vast dat de wo master Geestelijke Verzorging van katholieke signatuur is en dat afgestudeerden blijkens de steunbetuiging van Kardinaal Eijk (namens de bisschoppenconferentie, 15 maart 2022) onder meer benoemd kunnen worden als geestelijk verzorger binnen de politie, krijgsmacht, justitie en zorg. De commissie is met aanvrager van oordeel dat de beoogde opleiding van belang is om de katholieke sector te vertegenwoordigen in de Geestelijke Verzorging Politie. Daarmee sluit de opleiding aan op een maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat aanvrager heeft aangetoond dat de opleiding aansluit op een maatschappelijke en een specifieke, geringe arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 23/09/2022 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van Tilburg University om de wo master Geestelijke Verzorging in Utrecht aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De aanvrager heeft een overzicht geleverd van verwante opleidingen. De commissie bepaalt het verwante opleidingsaanbod door vast te stellen welke bestaande opleidingen inhoudelijk sterk met de voorgenomen opleiding overeenkomen en opleiden tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt door de commissie gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Voorts kijkt de commissie naar de instroomdoelgroep die de opleiding bedient. Ten slotte is voor de beoordeling van het verwant aanbod van belang om welke onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) het gaat.

De aanvrager betoogt dat de voorgenomen master Geestelijke Verzorging uniek is, omdat het de enige katholieke wo-opleiding Geestelijke Verzorging in Nederland betreft die erkend is door de katholieke kerk. De aanvrager stelt dat op dit moment éénjarige tracks Geestelijke Verzorging worden aangeboden als onderdeel van de masteropleiding Theologie & Religiewetenschappen (Rijksuniversiteit Groningen, Vrije Universiteit Amsterdam en Radboud Universiteit Nijmegen). Deze opleidingen voldoen volgens aanvrager niet aan de criteria voor de zending, omdat na afronding van de masteropleiding nog een aanvullend traject gevolgd moet worden. De aanvrager geeft aan dat naast de master Theologie van Tilburg University de driejarige masteropleiding Gemeentepredikant (Protestantse Theologische Universiteit) en de driejarige masteropleiding Humanistiek (Universiteit voor Humanistiek) door de VGVZ zijn erkend als vooropleiding voor geestelijk verzorgers. Afgestudeerden van deze masteropleidingen kunnen benoemd worden tot geestelijk verzorger vanuit respectievelijk de Protestantse Kerk Nederland en het Humanistisch Verbond.

De commissie is met de aanvrager van mening dat de beoogde wo master Geestelijke Verzorging sterk verwant is aan de wo masteropleidingen Theologie & Religiewetenschappen waarbinnen een specialisatie Geestelijke Verzorging wordt aangeboden. Daarnaast acht de commissie de wo masteropleidingen Gemeentepredikant en Humanistiek aanverwant, omdat deze net als de beoogde master opleiden voor functies als geestelijk verzorger, zij het vanuit een andere denominatieve achtergrond. De commissie acht de overige opleidingen op het gebied van Theologie en Religiewetenschappen onvoldoende relevant om mee te wegen bij het verwante aanbod, omdat zij, ondanks de inhoudelijke raakvlakken en deels overlappende instroomdoelgroep, opleiden voor een geheel ander arbeidsmarktsegment waarvoor andere beroepsvereisten gelden.

De aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen en in de tracks Geestelijke Verzorging binnen de driejarige wo masters Theologie & Religiewetenschappen. De commissie heeft de instroomcijfers in de tracks niet kunnen verifiëren en laat deze derhalve buiten beschouwing. De instroom in het (aan)verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide de afgelopen jaren, met uitzondering van het laatste cohort (zie Tabel 4).

Tabel 4. Instroom in (aan)verwante bekostigde wo masteropleidingen

Opleiding	Instelling	'17-'18		'18-'19		'19-'20		'20-'21		'21-'22	
		vt	dt	vt	dt	vt	dt	vt	dt	vt	dt
M Theologie & Religiewetenschappen (60824)	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen	22	6	33	11	23	21	61	28	58	33
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	25	6	23	4	25	7	35	7	41	4
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	44	9	53	10	58	22	55	21	44	10
M Theologie & Religiewetenschappen (60825)	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	4		6		8	2	5	2	6	
M Theologie (Gemeentepredikant) (66122)	Protestantse Theologische Universiteit (00DV), Amsterdam	14	20	15	3	14	8	22	13	13	9
M Humanistiek (66105)	Universiteit voor Humanistiek (23BF), Utrecht	37		47		30		81		58	
Eerstejaarsinstroom	Totaal	146	41	177	28	158	60	259	71	220	56

Bron: DUO

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een peiling onder studenten van de eigen wo bachelor Theologie, een schatting van de interesse onder studenten van de hbo bachelor Geestelijk Begeleider van Fontys Hogescholen en een schatting van de interesse onder studenten van andere theologische en/of religiewetenschappelijke vooropleidingen in Nederland. De aanvrager verwacht dat jaarlijks circa 14 voltijdstudenten en 6 deeltijdstudenten zullen instromen, voor de locaties Utrecht en Tilburg tezamen. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen wo master Geestelijke Verzorging wordt afgezet tegen de maatschappelijke behoefte en de geringe arbeidsmarktbehoefte die bij criterium a is aangetoond, blijkt dat er ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie overweegt hierbij dat de aanvrager een geringe, zeer specifieke arbeidsmarktbehoefte heeft aangetoond waarin de (aan)verwante opleidingen niet kunnen voorzien. Verder heeft de commissie in positieve zin meegewogen dat de aanvrager de bestaande specialisatie Geestelijke Verzorging binnen de driejarige master Theologie beëindigt, waardoor er geen ondoelmatige dubbeling in het opleidingsaanbod van de aanvrager zelf ontstaat. Ten slotte heeft de commissie meegewogen dat geen sprake is van twee volledig zelfstandige opleidingen in Utrecht en in Tilburg, maar van één opleiding waarvan delen in beide gemeentes worden aangeboden. Door deze opzet heeft vestiging in Utrecht en Tilburg geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de wo master Geestelijke Verzorging te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgenomen opleiding dermate afwijkt van het bestaande verwante opleidingsaanbod, dat dit de keuze voor een andere naam rechtvaardigt.

Verder heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de wo master Geestelijke Verzorging in het Croho onderdeel Taal en Cultuur wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naamkeuze en Croho indeling

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeziers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeziers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.